Door België toegekende of geweigerde visa

Wie heeft een visum nodig om België binnen te komen?

Doorgaans moeten de onderdanen van de meeste derde landen over een visum beschikken als ze de Belgische grenzen willen overschrijden. De onderdanen van de landen van de Schengenzone en van de Europese Economische Ruimte daarentegen zijn van die verplichting vrijgesteld. Voor een lijst van derde landen waarvan de onderdanen van de visumplicht kort verblijf zijn vrijgesteld, zie de website van de FOD Binnenlandse Zaken (https://shorturl.at/iQmp7).

Opmerkingen over de gegevens

Beperkingen

- De gegevensbank die in deze katern wordt gebruikt kan met terugwerkende kracht worden gewijzigd. De laatste versie werd geraadpleegd op 27 februari 2024.
- Deze gegevens zijn niet representatief voor alle immigranten: personen die van de visumplicht zijn vrijgesteld zijn er niet in opgenomen.
- Er zijn soms meerdere motieven waarom personen migreren. Bij een visumaanvraag wordt een enkel wettelijk motief geregistreerd.
- Het feit dat er aan een persoon een visum is uitgereikt biedt geen garantie dat hij of zij het Belgische grondgebied ook effectief heeft betreden. Sommigen halen hun visum nooit af of zullen het nooit gebruiken. De afgifte van een visum betekent evenmin dat de persoon de Belgische grens mag oversteken. Aan de grens wordt er een controle uitgevoerd die soms tot een weigering van effectieve toegang tot het grondgebied kan leiden, ondanks het bezit van een visum.
- Aan de hand van deze gegevensbank kunnen statistieken worden voorgesteld op basis van het jaar van de visumaanvraag of het jaar van de beslissing. Soms zitten er meerdere maanden tussen de indiening van een visumaanvraag en de beslissing. De aanvragen in een bepaald jaar mogen derhalve niet worden vergeleken met beslissingen die datzelfde jaar zijn genomen.

De statistieken zijn niet vergelijkbaar met die in de voorgaande publicaties

- In de voorgaande edities van dit jaarverslag gebruikte Myria gegevens over visa van de FOD Buitenlandse Zaken (BuZa). Die gegevens zijn om diverse redenen niet dezelfde als die van Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). BuZa gebruikt immers een gegevensbron die verschilt van de visagegevensbank van EVIBEL van DVZ. BuZa houdt bovendien rekening met de visumaanvragen voor verplaatsingen naar andere landen dan België (vertegenwoordiging van een andere Schengenstaat).

Twee types visa verlenen toegang tot het Belgische grondgebied:

- **visa kort verblijf** (visa C) voor een periode van maximaal 90 dagen;
- **visa lang verblijf** (visa D) voor een periode van meer dan 90 dagen.

Context en beslissingsproces

Visa kort verblijf

In de **Europese Visumcode** zijn de voorwaarden en de procedure vastgelegd voor de afgifte van dit type visum.

- Deze visa moeten worden toegekend door de lidstaat die de voornaamste reisbestemming van de aanvrager vormt. Wanneer België evenwel geen diplomatieke vertegenwoordiging heeft in het land van waaruit de aanvrager wil vertrekken, kan een andere lidstaat België vertegenwoordigen en in zijn plaats een geldig visum afgeven, en *vice versa*.
- Concreet komen de hier voorgestelde statistieken uit een gegevensbank waarin de gegevens zijn gebundeld die in de Belgische diplomatieke posten in het buitenland zijn geregistreerd. Voor een kort verblijf worden alleen visa meegeteld die zijn **aangevraagd bij een Belgische post, met België als prioritaire bestemming**. Twee categorieën zijn niet in deze cijfers opgenomen:
  - personen die een visum hebben aangevraagd bij de post van een andere lidstaat (in een land dat geen Belgische post heeft) om een reis te ondernemen met België als prioritaire bestemming;
  - personen die een visum hebben aangevraagd bij de post van een andere lidstaat met een ander land dan België als prioritaire bestemming maar waarmee toegang tot België mogelijk is.

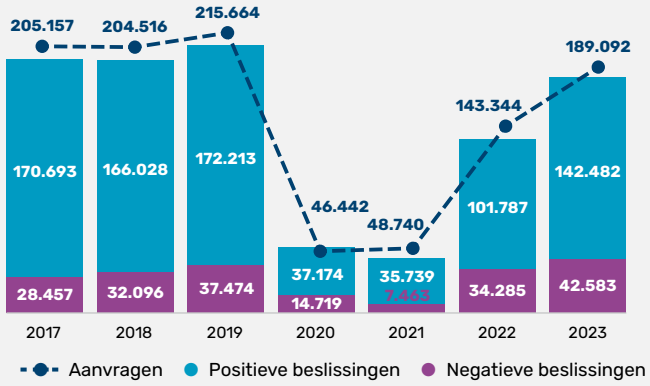
Visa lang verblijf

Deze visa vallen onder de **nationale bevoegdheden** en kunnen bijgevolg alleen worden toegekend door de Belgische diplomatieke en consulaire posten in het buitenland. Aangezien de behandeling van deze visa niet mogelijk is in vertegenwoordiging, moeten de aanvragers zich richten tot de Belgische ambassade of het Belgische consulaat dat bevoegd is voor hun woonplaats wanneer er geen Belgische ambassade of Belgisch consulaat is, meestal bij de Belgische diplomatieke post van een buurland.

» *Voor meer details over de diplomatieke en consulaire posten die bevoegd zijn voor de toegang tot het Belgische grondgebied: https://bit.ly/3xK0Vee.*

Visa kort verblijf (visa C)

Aantal aanvragen en positieve en negatieve beslissingen voor visa kort verblijf

In 2023:

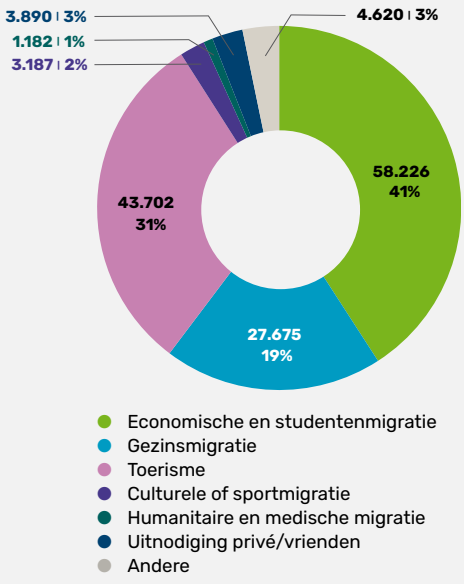
- Zijn er **189.092 aanvragen** voor visa kort verblijf ingediend. Dat aantal is veel hoger dan in 2021 en in 2022. Dat eerste jaar werd sterk gekenmerkt door de reisbeperkingen ten gevolge van COVID-19, terwijl het tweede jaar in het teken stond van een beginnende versoepeling van die beperkingen. Toch blijft het aantal visumaanvragen in 2023 ongeveer 8% tot 12% lager dan in de jaren voor de pandemie.
- Werden er 185.065 beslissingen genomen. Daarvan waren er **142.482 positief** (77%) en **42.583 negatief** (23%). Het aandeel negatieve beslissingen is hoger dan tijdens andere jaren, met uitzondering van 2020 en 2022, toen ze respectievelijk 28% en 25% bedroegen.

Economische en studentenmigratie, toerisme en gezinsmigratie blijven de voornaamste motieven voor visa C die door België worden toegekend.

In 2023:

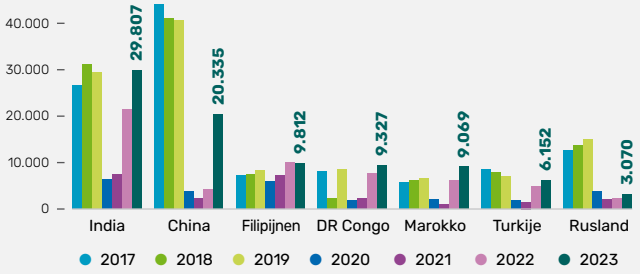
- Staan de visa C voor **economische en academische redenen** op de eerste plaats in de ranglijst van de motieven voor de afgifte van visa kort verblijf (41%). De visa voor academische redenen vertegenwoordigen 0,8% van het totaal voor dat type visa.
- In tegenstelling tot de andere motieven laat **toerisme** een toename van 2 procentpunten optekenen in vergelijking met 2022. In 2023 is dat motief goed voor 31% van de afgeleverde visa C.
- Daarna volgen de visa om **gezinsredenen** (19%).

Motieven voor de visa kort verblijf toegekend in 2023

Voornaamste nationaliteiten

Aantal visa C toegekend aan de nationaliteiten die tussen 2017 en 2023 minstens een keer in de top 5 stonden

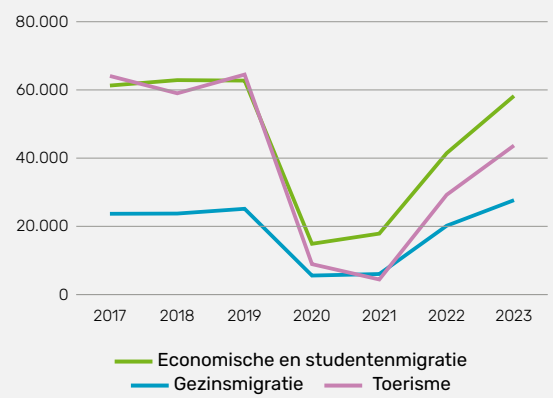

- De **5 voornaamste nationaliteiten** die in 2023 een visum kort verblijf hebben ontvangen zijn **Indiërs, Chinezen, Filipijnen, Congolezen en Marokkanen**.
- Turken en Russen, die voor 2023 in de top 5 stonden, bezetten respectievelijk de 6e en de 11e plek in de ranglijst van 2023. Russen lijken de aantallen visa C van voor de COVID-19-pandemie niet langer te bereiken. Dat valt rechtstreeks toe te schrijven aan de opschorting van de visumversoepelingsovereenkomst tussen de EU en Rusland als een direct gevolg van het conflict in Oekraïne.
- De significante daling van het aantal visa C die aan **Chinezen** zijn toegekend is opmerkelijk: tussen 2019 en 2022 is dat aantal bijna met een factor 10 gedaald. Tussen 2022 en 2023 is dat aantal evenwel 4,8 keer toegenomen, maar het blijft twee keer lager dan voor de pandemie.
- In 2023 werd de meerderheid van de visa kort verblijf voor **Indiërs, Filipijnen, Turken, Chinezen en Russen** toegekend om **economische en academische redenen**, terwijl het bij **Congolezen** hoofdzakelijk ging om **toeristenvisa** en bij **Marokkanen** om visa voor **familiebezoeken**.

Bron: DVZ

De evoluties verschillen volgens het motief

Evolutie van het aantal visa C die voor de drie voornaamste motieven zijn toegekend

- **Economische migratie en studentenmigratie** blijven, net als **toerisme**, toenemen ten opzichte van 2022, maar blijven lager dan voor COVID-19 (2019). Het aantal visa C dat is afgeleverd voor toerisme heeft tussen 2022 en 2023 een stijging gekend met 49%, terwijl de visa voor werk en studies in diezelfde periode met 40% zijn toegenomen.
- Na een daling tijdens de pandemiejaren zijn de kortverblijven voor **gezinsredenen** licht boven de niveaus van voor 2020 gestegen. Het aantal visa C voor gezinsredenen is immers gestegen van 25.148 in 2019 tot 27.675 in 2023.
- Wat de andere motieven betreft: zowel bij culturele en sportmigraties als bij privé-uitnodigingen is er in 2023 een toename met respectievelijk 44% en 24% in vergelijking met 2022, maar niet tot de niveaus die voor COVID-19 werden opgetekend. Binnen de categorie humanitaire en medische migratie was er een minder uitgesproken stijging van amper 6%.

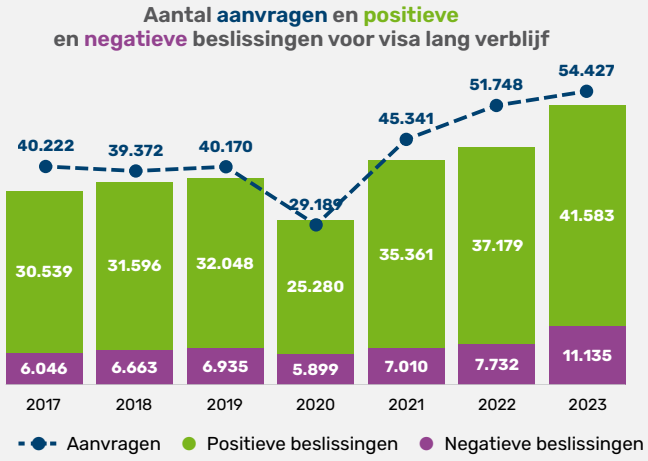
Meer weigeringen voor privé-uitnodigingen en gezinsredenen

In 2023 bedraagt het **aandeel weigeringen** van visa kort verblijf 23%, of 2 procentpunten minder dan in 2022. Los van dat gemiddelde verschillen de cijfers aanzienlijk naargelang van het motief voor de afgifte van het visum. Het aandeel weigeringen voor privé-uitnodigingen is het grootst met 36%, gevolgd door het aandeel weigeringen voor gezinsredenen met 35%. Bij de visa voor economische en studentenmigratie is het aandeel weigeringen daarentegen kleiner, met nauwelijks 9%.

Evolutie 2019-2023 van het aantal toegekende visa kort verblijf volgens het motief			Voornaamste nationaliteiten in 2023		% weigeringen in 2023
Economische en studentenmigratie	2019	62.731	India	27%	9%
	2020	14.886	China	21%	
	2021	17.873	Filipijnen	12%	
	2022	41.450	Rusland	4%	
	2023	58.226	Turkije	4%	
Gezinsmigratie	2019	25.148	Marokko	19%	35%
	2020	5.573	India	18%	
	2021	6.024	China	7%	
	2022	20.172	Algerije	7%	
	2023	27.675	Turkije	5%	
Toerisme	2019	64.500	India	19%	29%
	2020	8.924	Congo (DR)	13%	
	2021	4.422	China	10%	
	2022	29.243	Egypte	6%	
	2023	43.702	Turkije	4%	
Culturele of sportmigratie	2019	5.232	China	25%	26%
	2020	856	Zuid-Afrika	12%	
	2021	897	Marokko	12%	
	2022	2.207	Congo (DR)	7%	
	2023	3.187	Turkije	7%	
Humanitaire en medische migratie	2019	1.665	Algerije	53%	32%
	2020	515	Congo (DR)	12%	
	2021	1.030	Koeweit	6%	
	2022	1.112	Marokko	3%	
	2023	1.182	Rusland	3%	
Uitnodiging privé/ vrienden	2019	5.646	India	13%	36%
	2020	1.030	Thailand	12%	
	2021	936	China	11%	
	2022	3.127	Zuid-Afrika	8%	
	2023	3.890	Marokko	7%	

Bron: DVZ

Visa lang verblijf (visa D)

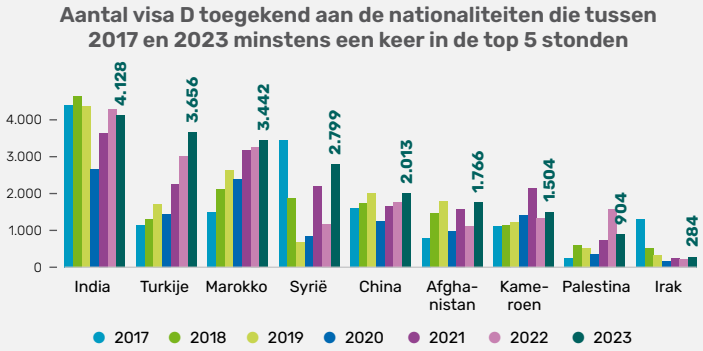

Het aantal aanvragen voor visa lang verblijf blijft stijgen in 2023

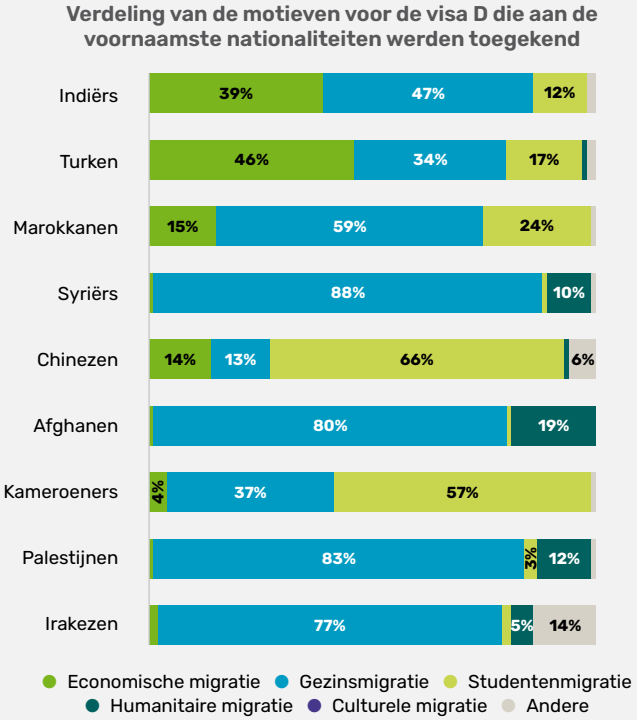
In 2023:

- Zijn er **54.427 aanvragen** voor visa lang verblijf ingediend. Dat aantal neemt de voorbije jaren toe (+5% in vergelijking met 2022) en bereikt een niveau dat veel hoger ligt dan wat voor de COVID-19-pandemie werd vastgesteld.
- Er werden 52.718 beslissingen genomen, waaronder **41.583 positieve beslissingen** (79%) en **11.135 negatieve beslissingen** (21%).

Voornaamste nationaliteiten

In 2023 varieert de verdeling van de motieven voor de visa D naargelang van de nationaliteit. Syriërs, Palestijnen, Afghanen, Irakezen en Marokkanen zijn inderdaad goed voor significante aandelen van de visa D om gezinsredenen. Chinese en Kameroense onderdanen krijgen vaker visa D voor studentenmigratie. Tot slot krijgen Indiërs en Turken een aanzienlijk aandeel van de visa D om economische redenen.

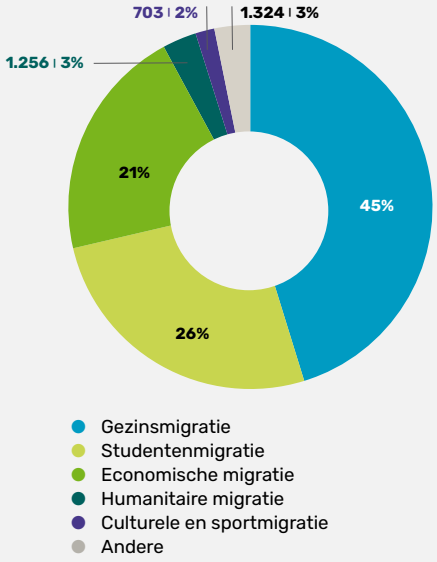

Opvallend zijn de **verschillende evoluties voor deze nationaliteiten**:

- Het aantal visa lang verblijf die aan Marokkanen en Turken werden toegekend zat de voorbije jaren over het algemeen in de lift. Tussen 2017 en 2023 is het aantal afgeleverde visa verdubbeld bij Marokkanen en verdrievoudigd bij Turken. Er is geen significante impact van de COVID-19-pandemie.
- De aantallen visa lang verblijf die aan Indiërs en Chinezen werden afgeleverd kenden daarentegen een bijzonder sterke terugval in 2020, waarna ze opnieuw toenamen om in 2023 waarden te bereiken die de cijfers van 2019 benaderen.
- De aan Syriërs, Afghanen en Kameroeners afgeleverde visa waren tussen 2021 en 2022 fors gedaald, maar stegen opnieuw in 2023.
- De aan Irakezen afgeleverde visa lang verblijf vertonen een algemeen dalende trend, terwijl die voor Palestijnen een algemeen stijgende trend vertonen, met een opmerkelijke daling tussen 2022 en 2023 (van 1.584 naar 904 visa D).

Bron: DVZ

Motief voor de visa lang verblijf die in 2023 werden toegekend

De visa voor gezinsredenen blijven de meest voorkomende in 2023

- In 2023 betrof 45% van de visa lang verblijf **gezinsmigratie**, alle nationaliteiten samen genomen. Die migraties zijn met 18% gestegen tussen 2022 en 2023. Twee nationaliteiten verschillen op dat vlak duidelijk van de andere: het aantal visa D dat om gezinsredenen aan Syriërs en Afghanen werd toegekend nam respectievelijk met een factor 2,5 en een factor 2 toe ten opzichte van het jaar voordien (respectievelijk 2.459 visa en 1.410 visa in 2023).
- **Studentenmigratie** staat op de tweede plaats (26%), gevolgd door **economische migratie** (21%). Bij die laatste categorie onderscheiden twee nationaliteiten zich door veelzeggende en contrasterende evoluties ten opzichte van het jaar voordien: het aantal visa D die om economische motieven aan Turken werden toegekend vertoonde een aanzienlijke stijging met 34%, terwijl er 12% minder visa werden uitgereikt aan Indiërs.

Vaker weigeringen bij het motief humanitaire migratie in het kader van visa D

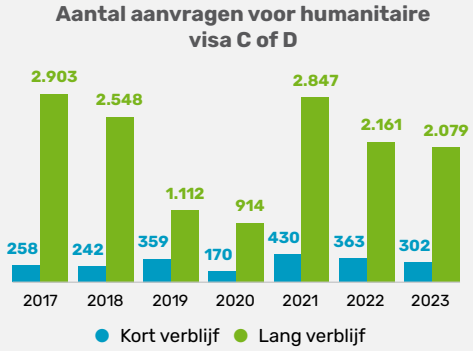
Het **aandeel weigeringen** van visa lang verblijf bedroeg 21% in 2023, maar dat varieert sterk naargelang van het motief voor de afgifte van het visum. Dat aandeel bedraagt 5% voor economische migratie, 6% voor culturele of sportmigratie, maar 52% in het geval van humanitaire migratie, en 24% voor zowel studentenmigratie als gezinsmigratie.

	Evolutie 2019-2023 van het aantal toegekende visa lang verblijf volgens motief		Voornaamste nationaliteiten in 2023		% weigeringen in 2023
Gezinsmigratie	2019	13.590	Syrië	13%	24%
	2020	11.832	Marokko	11%	
	2021	15.319	India	10%	
	2022	15.954	Afghanistan	7%	
	2023	18.805	Turkije	7%	
Studentenmigratie	2019	9.651	China	12%	24%
	2020	6.754	Kameroen	8%	
	2021	10.683	Marokko	8%	
	2022	10.336	Turkije	6%	
	2023	10.866	India	4%	
Economische migratie	2019	5.727	Turkije	19%	5%
	2020	4.448	India	19%	
	2021	5.550	Marokko	6%	
	2022	8.117	Tunesië	6%	
	2023	8.629	Japan	4%	
Humanitaire migratie	2019	927	Afghanistan	26%	52%
	2020	683	Syrië	23%	
	2021	1.821	Congo (DR)	16%	
	2022	843	Palestina	9%	
	2023	1.256	Turkije	3%	
Culturele of sportmigratie	2019	696	Madagaskar	14%	6%
	2020	396	Zuid-Afrika	12%	
	2021	456	Verenigde Staten	9%	
	2022	707	Canada	8%	
	2023	703	Australië	8%	

Bron: DVZ

Focus op humanitaire visa

Aanvragen voor humanitaire visa

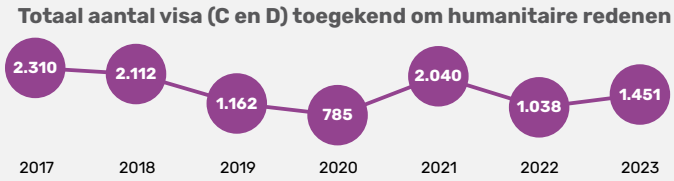

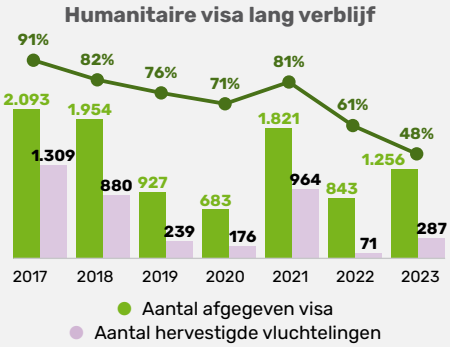
In 2023 hebben 2.381 personen een humanitair visum aangevraagd: 302 voor een kort verblijf en 2.079 voor een lang verblijf

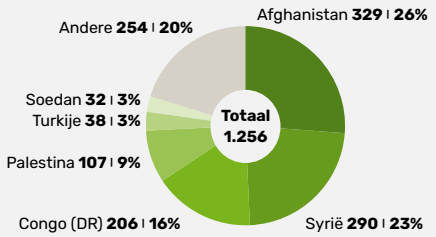
- Deze aantallen zijn gedaald in vergelijking met 2022 (-6% in totaal), met een niveau dat lager uitvalt dan wat er voor de pandemie werd waargenomen.
- Humanitaire visa kunnen worden aangevraagd voor een kort of voor een lang verblijf, en kunnen betrekking hebben op meerdere categorieën personen: hervestigde vluchtelingen, Afghanen die zijn aangekomen na evacuatieoperaties en ook om andere dringende humanitaire, medische of professionele redenen, of humanitaire aanvragen van familieleden van personen (doorgaans vluchtelingen) die in België verblijven.

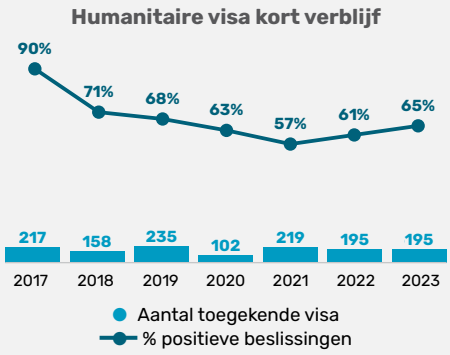
Positieve en negatieve beslissingen inzake humanitaire visa

In 2023 werden er 1.451 visa toegekend om humanitaire redenen, goed voor een stijging met 40% in vergelijking met 2022.
Ongeveer negen op de tien toegekende humanitaire visa zijn visa lang verblijf.

Humanitaire visa lang verblijf:

- Sinds maart 2017 ontvangen personen die in België aankomen in het kader van een hervestiging een humanitair visum lang verblijf. De figuur links toont de toegekende **humanitaire visa lang verblijf** en het aantal **hervestigde vluchtelingen**. Aangezien het om twee verschillende gegevensbanken gaat, staan de cijfers naast elkaar om een grootteorde aan te geven.
- Na twee jaren van daling (2019-2020), wordt het jaar 2021 gekenmerkt door een forse toename van het aantal humanitaire visa en het aandeel positieve beslissingen. Die toename valt te verklaren door het feit dat visa automatisch worden toegekend in het kader van hervestigingen.
- In 2023 werden er 1.256 visa lang verblijf toegekend om humanitaire redenen, goed voor een stijging met 49% in vergelijking met 2022. In het jaar 2023 wordt daarentegen het laagste percentage positieve beslissingen opgetekend, namelijk 48%.
- In 2023 werden er 287 hervestigingen gerealiseerd (waarvan 154 Congolezen en 81 Syriërs).
- In 2023 werd 26% van het totale aantal humanitaire visa lang verblijf toegekend aan Afghanen. Er werden meer bepaald 329 visa type D afgeleverd aan Afghaanse onderdanen, tegenover 364 in 2022. Voor die nationaliteit is het aandeel weigeringen evenwel sterk gestegen, van 52% in 2022 tot 75% in 2023. De Syriërs, die de tweede plaats bekleden in termen van het aantal toegekende humanitaire visa lang verblijf, laten daarentegen een kleiner aandeel weigeringen optekenen. Hun weigeringspercentage is gestegen van 22% in 2022 naar 25% in 2023.

Humanitaire visa kort verblijf:

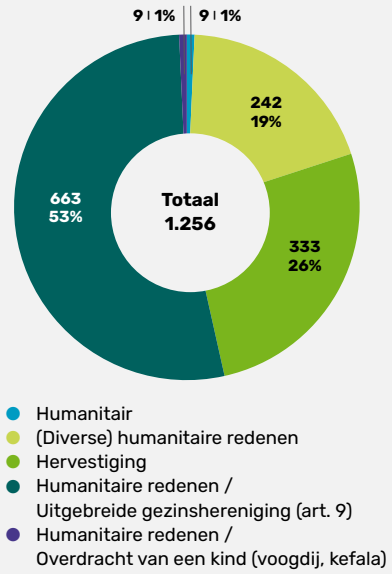
- Elk jaar worden er tussen 100 en 250 visa kort verblijf toegekend om humanitaire redenen.
- Het aandeel positieve beslissingen is sinds 2017 constant gedaald, van 90% in 2017 naar 57% in 2021 en kende vervolgens een lichte stijging tot 65% in 2023.
- In 2023 waren de voornaamste nationaliteiten Congolezen (29%) en Marokkanen (13%).

Bron: DVZ en Fedasil (voor hervestigde vluchtelingen)

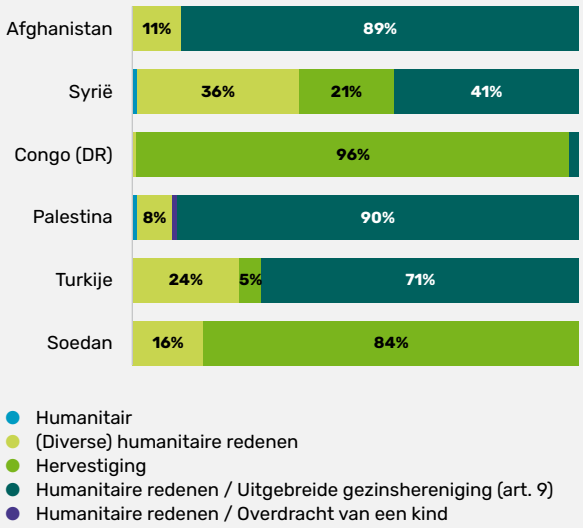
Humanitaire visa D toegelicht

- In 2023 wordt iets meer dan de helft (53%) van de humanitaire visa type D toegekend om humanitaire redenen of voor uitgebreide gezinshereniging (artikel 9). Met 26% komt hervestiging op de tweede plaats van de motieven voor de afgifte van die visa. De (diverse) humanitaire redenen zijn tot slot goed voor 19%.
- Uit de vergelijking van die gegevens met de voorgaande cijfers over humanitaire visa type D komt een verschil naar voren wat de hervestigingen betreft. De eerste grafiek, op basis van de gegevens van Fedasil, toont de effectieve hervestigingen, dat wil zeggen de personen die al hervestigd zijn in België. Deze grafiek, op basis van de gegevens van DVZ, toont daarentegen uitsluitend de visa die werden afgeleverd voor het motief hervestiging.

Verdeling van de humanitaire visa D die in 2023 werden toegekend, volgens het motief

Verdeling van de motieven voor humanitaire visa D, toegekend per nationaliteit

- De verdeling van de motieven voor de toegekende humanitaire visa type D varieert naargelang van de nationaliteit. Vooral Palestijnen, Afghanen en Turken komen in aanmerking voor humanitaire redenen of uitgebreide gezinshereniging (artikel 9). Bij hen vertegenwoordigen die respectievelijk 90%, 89% en 71%. De meeste Congolezen en Soedanezen krijgen humanitaire visa lang verblijf met het oog op hun hervestiging. Het profiel van Syriërs is daarentegen iets meer gediversifieerd, met humanitaire redenen of uitgebreide gezinshereniging (artikel 9) en diverse humanitaire redenen als voornaamste motieven, goed voor respectievelijk 41% en 36%.

Bron: DVZ